

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої
освіти у 2023/2024 навчальному році**

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

**МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ КОРИННИХ НАРОДІВ,
НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН**

6 КЛАС

Із початком повномасштабного вторгнення росії на територію України особливого значення набула проблема ефективної організації освітнього процесу, у тому числі в закладах загальної середньої освіти, у складі яких є класи з навчанням мовами корінних народів, національних меншин.

Організація освітньої діяльності у 6 класі закладів загальної середньої освіти, у складі яких є класи з навчанням мовами національних меншин та корінних народів у 2023/2024 навчальному році може здійснюватися у дистанційному, змішаному або офлайн форматах відповідно до положень законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Європейської хартії регіональних мов або мов меншин.

Упродовж 2023/2024 навчального року продовжується впровадження Державного стандарту базової середньої освіти, нової моделі навчання здобувачів освіти у 6 класі, яка сприяє забезпеченню реалізації якісної мовно-літературної освіти, оновлення її змісту на основі компетентнісної парадигми, що ґрунтується на виконанні національних і міжнародно-правових актів, за модельними навчальними програмами, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ МОН від 12 липня 2021 року № 795 (у редакції наказу МОН від 10.08.2021 року № 898).

Модельні навчальні програми розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>) та

офіційному сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (<https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/movno-literaturna-osvitnia-haluz/movy-natsional-nykh-menshyn-ta-korinnykh-narodiv/>).

Однією з особливостей модельних навчальних програм є побудова процесу навчання на засадах комунікативного та діяльнісного підходів із забезпеченням соціокультурного контексту змісту навчання.

Спираючись на зміст модельних навчальних програм, учитель може вносити власні додаткові корективи щодо розподілу годин на вивчення тем курсу, їх опрацювання та повторення, розширення або ущільнення, а також розробляти навчальні програми предметів, білінгвальних курсів, інтегрованих курсів відповідно до авторських методик та нових підходів до навчання мовам і літературам корінних народів, національних меншин, з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти, й містити зміст навчання в обсязі не меншому, ніж визначено відповідними модельними навчальними програмами.

У разі впровадження в освітній процес курсів за вибором з мов (інтегрованих курсів) корінних народів, національних меншин за умови розподілу додаткових годин, закладом освіти може розроблятися програма цього курсу, яка повинна мати відповідний гриф Міністерства освіти і науки України та входити до Переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН для використання у закладах загальної середньої освіти.

Значну увагу варто приділити посиленню національно-патріотичної складової навчальних предметів з мов (інтегрованих курсів) корінних народів, національних меншин, зокрема, зміст мовно-літературної освіти, передусім має бути спрямований на формування національної свідомості, поваги до української мови, історії, культури, звичаїв та традицій українського народу, рідних мов і традицій представників різних національностей, які проживають в Україні.

Сучасні підручники для шестикласників привабливі, інтерактивні вирізняються поліграфічним оформленням, актуальністю та достовірністю наукової інформації з відповідного навчального предмета, орієнтовані на вікові особливості, уміння і навички, отримані на більш ранньому етапі навчання.

Мова підручників відповідає нормам сучасної літературної мови корінних народів, національних меншин на лексичному, граматичному й стилістичному рівнях, передбачає адаптованість, адресність і виклад навчального матеріалу, методичного апарату з урахуванням суб'єктного досвіду учнів/учениць, здібностей, можливостей, нахилів, навчальних потреб та запитів, мотивації, рівня літературної й читацької компетентностей та комунікативних навичок.

У підручниках з мов корінних народів, національних меншин, створених відповідно до нових модельних навчальних програм, акцентовано увагу на

поглиблення повторення мовної та мовленнєвої теорії, які вивчались шестикласниками у попередній період навчання.

Особливо важливе місце посідає розвиток мовних засобів та комунікативних компетентностей здобувачів освіти з використанням усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо) в різних ситуаціях і сферах життя суспільства; спілкування школярів для духовного, культурного та національного самовираження, міжкультурного діалогу, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій та ставлень.

Навчальні тексти, їх проблематика, логіка та послідовність викладення думок, а також моделі взаємодії, презентовані в навчальних діалогах, є орієнтиром для побудови власних висловлювань учнями. Спираючись на відомі мовні та мовленнєві засоби, у подальшому здобувачі освіти зможуть вибудовувати власні висловлювання, долучаючи інформацію, яка відома їм з власного та навчального досвіду.

Учитель має акцентувати увагу учнів/учениць на правилах комунікативно доцільного використання одиниць усіх рівнів мови в усному й писемному мовленні, зокрема приділяти увагу труднощам слововживання, складним випадкам правопису, нормам узгодження мовних одиниць у культурі слова відповідної національної меншини тощо.

Адже саме мовні вправи передбачають аналіз і тренування мовних явищ (фонетичних, граматичних, лексичних) поза мовленнєвою діяльністю, характеризуються ситуативністю, наявністю мовленнєвого завдання та призначені для усвідомлення здобувачами освіти функцій мовних одиниць у спілкуванні.

З метою перевірки якості засвоєння нового матеріалу, учитель може запропонувати учням поділитися на групи, скласти запитання відповідно до опрацьованої теми та поставити їх один-одному. У такий спосіб вони матимуть змогу організувати роботу в командах, продукувати висловлювання з використанням нового мовного й мовленнєвого матеріалу з дотриманням комунікативних норм, що сприяє закріпленню знань фактичного матеріалу.

Учителеві варто пам'ятати, що успішність виконання навчальних завдань визначається рівнем оволодіння учнями відповідними мовними і мовленнєвими засобами вираження думок, комунікативними стратегіями (запитати, уточнити, переконати тощо), основами комунікативного етикету, умінням оперувати відомими фактами, спиратися на міжпредметні зв'язки та долучати власний досвід.

Метою інтегрованого мовно-літературного освітнього курсу (рідна, зарубіжні літератури) є розвиток компетентних мовців і читачів, які демонструють комунікативну вправність, читацьку та мовленнєву спроможність, мовну й літературну обізнаність, здатні застосувати навчальні

здобутки в життєвих ситуаціях, виявляючи ціннісне ставлення до слова, особистості, родини, українського суспільства.

Особливу увагу слід приділити самостійній роботі школярів з різними джерелами інформації, зокрема з довідковою літературою, у т.ч. словниками (тлумачними, фразеологічними, орфографічними термінологічними, синонімів, іншомовних слів тощо), що сприяє формуванню у шестикласників активного словникового запасу.

Для забезпечення розвитку компетентного читача необхідно залучати учнів/учениць до читацької діяльності, яка охоплює роботу з текстами різних видів, адже під час читання шестикласники розвивають уміння сприймати, аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в текстах різних видів, зокрема, інформаційних та художніх текстах (рідної та зарубіжної літератур), медіатекстах та використовувати отриману інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку.

Відтак школярі здобувають знання культурологічного характеру, знайомлячись із побутом, звичаями, традиціями, описаними в художніх творах, збагачують свої знання про світ і людей, отримують уявлення про національну самобутність різних етнічних спільнот. Учитель може посилити культурологічний аспект вивчення програмових художніх творів, розглядаючи їх у порівнянні з іншими видами мистецтв – музикою, театром, кіно, образотворчим мистецтвом.

Значна кількість запитань і завдань у підручниках з інтегрованих курсів акцентована на порівняння, компаративні співставлення, знання і розуміння певних понять з теорії літератури, літературознавчі терміни, вивчення яких забезпечуватиме більш глибоке розуміння змісту художнього твору, індивідуального стилю письменника та його ролі у розвитку світового літературознавчого процесу.

Інтегровані курси літератур для 6 класу закладів загальної середньої освіти відкривають широкі можливості для виявлення творчої ініціативи вчителя, орієнтують на таку систему вивчення літературних творів корінних народів, національних меншин та зарубіжних літератур, яка б розвивала в учнів/учениць інтерес до художньої літератури та інших видів мистецтва, сприяла б формуванню їхнього світогляду, духовно-моральних цінностей, естетичних смаків, розвитку читацької компетентності.

Рекомендуємо учителю творчо підходити до вибору методів, прийомів, технологій з вивчення художніх текстів, способів їхнього аналізу та інтерпретації.

Фрагменти текстів, що застосовують як матеріал для вправ, спонукають учнів успішно взаємодіяти у процесі розв'язання типових для їхнього віку життєвих проблем, аналізувати різні ситуації, висловлювати власне ставлення до

явищ, подій або вчинків, визначати й характеризувати учасників спілкування; висловлювати свої почуття і враження від почутого й прочитаного.

Вправи і завдання, розроблені на текстовому матеріалі, передбачають формування у шестикласників умінь оволодіння різними техніками і прийомами читання. Це сприяє ефективній роботі з інформацією, критичному оцінюванню й інтерпретуванню її, розумінню тексту й підтексту, створенню якісних власних текстів різної жанрово-стильової належності, визначенню достовірності інформації, основної думки тексту, порушеної в ньому проблеми, переведенню тексту в інший формат (карту пам'яті, таблицю, схему, малюнок, колаж тощо). Актуальними є завдання, що забезпечують формування в учнів умінь працювати з різноманітними лексикографічними джерелами.

Ефективною формою, на наш погляд є застосування інтерактивних вправ, розміщених на різноманітних електронних ресурсах, що спонукає шестикласників до повторення, узагальнення і систематизації знань, формування в них стійких умінь і навичок. Крім того, це дає можливість відразу перевірити правильність виконання вправ і завдань, спонукає здобувачів освіти до рефлексії.

Під час дистанційного або змішаного навчання школярів-шестикласників важливо застосовувати ІКТ-технології, мультимедійні технології, електронні підручники, посібники, аудіотексти, канали дистанційного навчання, синхронні та асинхронні інструменти, а також Інтернет ресурси - навчальні сайти (Google Forms, Google Suite, Google Meet, Microsoft Teams), онлайн-платформи (Zoom, Google Classroom) тощо.

Учителям рекомендуємо ознайомлюватися й застосовувати сучасні науково-методичні, навчальні й навчально-методичні розробки з навчальних предметів інтегрованих (курсів) з офіційних вебсайтів Міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/>), ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (<https://imzo.gov.ua/>) на яких вони розміщені у вільному доступі.

Принагідно акцентуємо увагу вчителів з мов і літератур корінних народів, національних меншин, що за результатами конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників у 2022-2023 роках (5 та 6 класи) (наказ МОН від 30.09.2022 № 870) затверджено перелік підручників, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ МОН від 08.03.2023 № 254).

До зазначеного переліку включено підручники для закладів загальної середньої освіти, у складі яких є класи з навчанням мовами корінних народів, національних чи вивченням цих мов. Зокрема:

1.«Болгарська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мілков А. М., Проданова О. І.);

2.«Кримськотатарська мова та література» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Мамутова М. Р., Сеїт-Джеліль А. Ш.);

3.«Молдовська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Фетеску Л. І., Кьося В. В.);

4.«Молдовська та зарубіжна літератури» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Фетеску Л. І., Кьося В. В.);

5.«Польська мова» підручник для 6 класу з навчанням польською мовою закладів загальної середньої освіти (авт. Іванова М. С., Іванова-Хмель Т. М.);

6.«Польська мова (2-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Біленька-Свистович Л. В., Ярмолюк М. О.);

7.«Польська мова (6-й рік навчання)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Войцева О. А., Бучацька Т. Г.);

8.«Польська та зарубіжна літератури» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Лебедь Р. К.);

9.«Румунська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Говорнян Л.С., Васильчук М. Д., Мирон Л. Д.);

10.«Румунська та зарубіжна літератури» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Говорнян Л. С., Колесникова Д. О.);

11.«Словацька література» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Герзанич М. М., Шабаш Н.М);

12.«Угорська мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Браун Є. Л., Зикань Х. І., Ковач-Буркуш Є. С.);

13.«Угорська та зарубіжна літератури» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Дебрецені О. О.);

14.«Гагаузька мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бужилова В. М., Сюрма Є. П., Мілков А. М.);

15.«Новогрецька мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воєвутко Н. Ю., Косюк Л. В., Крамаренко О. О., Сабадаш Т. І.).

Зазначимо, що з метою виконання пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2021 року № 993 «Про затвердження алфавіту кримськотатарської мови на основі латинської графіки» «Кримськотатарська мова та література» підручник інтегрованого курсу для 6 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Мамутова М. Р., Сеїт - Джеліль А. Ш.) створено на основі латинської графіки, якому відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 08.03.2023 № 254 надано гриф «гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Окрім того, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» внесено пропозиції до проекту Загальнодержавної цільової національно-культурної програми «Єдність в розмаїтті» на період до 2034 року про поетапне забезпечення

підручниками та навчальною літературою закладів загальної середньої освіти, у складі яких є класи з навчанням кримськотатарською мовою.

Під час організації освітнього процесу вчителям кримськотатарської мови варто звернути увагу на адаптацію учнів 6 класу до опанування нової графіки та письма, а також на відмінність між вимовлянням та написанням слів, тобто наслідування правильних орфоепічних й орфографічних норм кримськотатарської мови.

Нагадуємо, що електронні версії підручників з мов і літератур корінних народів, національних меншин минулих років для відповідного класу розміщено на сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» за покликанням: (<https://lib.imzo.gov.ua/>).

7-11 КЛАСИ

Звертаємо увагу, що наказом МОН від 03.08.2022 № 698 надано гриф оновленим навчальним програмам для 6-9, 10-11 класів закладів загальної середньої освіти та внесено зміни до Переліку оновлених навчальних програм для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Зазначені навчальні програми спрямовують діяльність учителя на виконання завдань, визначених у державних стандартах, реалізацію компетентнісного потенціалу мовно-літературної галузі, актуалізацію ціннісних орієнтирів, формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

У 7-11 класах мови і літератури корінних народів, національних меншин вивчаються відповідно до оновлених навчальних програм для 6-9,10-11 класів закладів загальної середньої освіти:

7 - 9 класи - навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

10 - 11 класи - навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

Навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698) розміщені за покликанням: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2023 № 415 надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам для 10 класу закладів загальної середньої освіти, у тому

числі з мов (інтегрованих курсів) корінних народів, національних меншин, а саме:

1.«Кримськотатарська мова (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Алієва Л. А.);

2.«Кримськотатарська література (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кокієва А.);

3. «Польська мова (профільний рівень)» підручник для 10 класу з навчанням польською мовою закладів загальної середньої освіти (авт. Іванова М. С., Іванова-Хмель Т. М.);

4. «Польська література (профільний рівень)» підручник для 10 класу з навчанням польською мовою закладів загальної середньої освіти (авт. Лебедь Р. К.);

5.«Румунська мова (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Говорнян Л. С., Єнекюк І. С., Ротару Л. М.);

6. «Румунська література (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Говорнян Л. С., Колесникова Д. О.).

7. «Румунська мова та література (інтегрований курс, рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Говорнян Л. С., Сандулова Л. Ф.);

8.«Угорська література (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Дебрецені О. О.);

9.«Угорська мова (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Браун Є. Л., Зикань Х. І., Ковач-Буркуш Є. С.);

10.«Болгарська мова (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдаржи І. С., Проданова О. І., Мілков А. М.);

11.«Гагаузька мова (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Великсар Л. Г., Курогло Н. І., Кіор І. Ф., Мілков А. М.);

12.«Новогрецька мова (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Добра О. М., Воєвутко Н. Ю., Сніговська О. В., Малахіті А. В.).

Зміст навчального матеріалу у підручниках для 10 класу зорієнтований на оволодіння десятикласниками значного обсягу знань, зокрема, навичками пізнавальної і комунікативної діяльності, формування умінь висловлювати власну думку усно і письмово, критично мислити, оцінювати сучасні ризики, аналізувати та приймати рішення, оперувати науковими термінами та поняттями, самостійно отримувати інформацію, опрацьовувати її та застосовувати у повсякденному житті.

Перелік навчальної літератури для класів з навчанням мовами корінних народів, національних меншин закладів загальної середньої освіти чи з

вивченням мов національних меншин надається в Переліку навчальних програм, підручників та навчальних посібників, рекомендованих Міністерство освіти і науки України), який щорічно оновлюється та доступний на офіційному сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти». (https://docs.google.com/spreadsheets/d/1n3m7_9EpTFFiBc9nY66NA7bap5ToWcLsPdPFzGeyXvw/edit#gid=1013550132). Інша література може використовуватися тільки як додаткова.

При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти з мов і літератур національних меншин та корінних народів учителеві необхідно спиратися на рекомендації, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 року № 289 «Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти». Ці рекомендації розроблені для учнів 5-6 класів, які з 2022-2023 навчального року, починають здобувати освіту з 5-го класу відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Оцінювання учнів у 10-11 класах відповідно до рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів з інтегрованого курсу «Мова та література корінного народу, національної меншини» (лист МОН України від 22.08.2018 № 2.2-2189).

Щодо мови ведення записів в класному журналі.

Загальні вимоги з документування управлінської інформації та організації роботи з документами в державних і комунальних закладах загальної середньої освіти (далі-заклади) визначені Інструкцією з діловодства у закладах загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 23 червня 2018 року № 676 (далі – Інструкція), зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 11 вересня 2018 року за № 1028/32480.

Відповідно до пункту 7 розділу «І. Загальні положення» Інструкції діловодство в закладі здійснюється державною мовою. Документи складаються державною мовою, крім випадків, передбачених законодавством про мови в Україні.

Заклади організують діловодство відповідно до власної інструкції, яка розробляється на основі цієї Інструкції та затверджується керівником закладу. Дотримання вимог щодо порядку ведення документування, встановлених цією Інструкцією, є обов'язковим для закладів.

Документування управлінської інформації та організація роботи з документами в державних і комунальних закладах загальної середньої освіти в електронній формі здійснюється відповідно до Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі,

затвердженої наказом МОН від 08.08.2022 № 707, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09 вересня 2022 р. за № 1029/38365.

У пункті 2 розділу «II. Особливості ведення електронного класного журналу» цієї Інструкції визначено, що інформація до електронного класного журналу вноситься українською мовою, за винятком даних, що потребують використання літер латинської абетки та спеціальних символів (стосовно навчання іноземним мовам, серія документа, адреса електронної пошти тощо).

Інформуємо також, що з метою приведення нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України у відповідність до законодавства України, наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2020 року № 995 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 08 квітня 2015 року № 412», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 серпня 2020 р. за № 804/35087, визнано таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 08 квітня 2015 року № 412 «Про затвердження Інструкції щодо заповнення Класного журналу для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 27 квітня 2015 року за № 472/26917.

У Методичних рекомендаціях щодо заповнення Класного журналу учнів початкових класів Нової української школи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.09.2020 року № 1096 зазначено, що записи в журналі ведуться державною мовою. Допускаються окремі записи у темах навчальних занять, домашнього завдання мовою навчального предмета (іноземною, мовою корінного народу чи національної меншини).